

NÉMET NEMZETISÉGI NYELV ÉS IRODALOM

II. A VIZSGA LEÍRÁSA

A vizsga részei

Középszint		Emelt szint	
Írásbeli vizsga	Szóbeli vizsga	Írásbeli vizsga	Szóbeli vizsga
240 perc	15 perc	240 perc	20 perc
100 pont	50 pont	100 pont	50 pont

A vizsgán használható segédeszközök

	Középszint		Emelt szint	
	Írásbeli vizsga	Szóbeli vizsga	Írásbeli vizsga	Szóbeli vizsga
A vizsgázó biztosítja	A II. feladatlaphoz helyesírási szótár, egy- és kétnyelvű szótár, valamint szöveggyűjtemény	NINCS	Helyesírási szótár, egy- és kétnyelvű szótár, valamint szöveg-gyűjtemény	NINCS
A vizsgabizottságot működtető intézmény biztosítja	NINCS	Irodalmi szöveggyűjtemény, vagy a feladatok megjelölésével összefüggő más nyomtatott, illetve elektronikus ismerethordozó	NINCS	Irodalmi szöveggyűjtemény, kötet, vagy a feladatok megjelölésével összefüggő más nyomtatott, illetve elektronikus ismerethordozó

Nyilvánosságra hozandók

	Középszint		Emelt szint	
	Írásbeli vizsga	Szóbeli vizsga	Írásbeli vizsga	Szóbeli vizsga
Anyag	NINCS	tételcímek	NINCS	tételcímek
Mikor?	NINCS	jogszabály szerint	NINCS	jogszabály szerint

KÖZÉPSZINTŰ VIZSGA

A vizsga szerkezete

Írásbeli vizsga 240 perc		Szóbeli vizsga 15 perc	
I. Szövegértési feladatlap 60 perc	II. Szövegalkotási feladatlap 180 perc	Egy nyelvi altétel kifejtése	Egy irodalmi altétel kifejtése
30 pont	70 pont	50 pont	

Írásbeli vizsga

Általános szabályok

Az írásbeli vizsgán a vizsgázóknak egy központi feladatsort kell megoldaniuk. A vizsgázó először a I. feladatlapot oldja meg. A vizsgadolgozatokat a 60 perc leteltével a felügyelő tanár összegyűjti. Ezután kerülhet sor a II. feladatlap kiosztására és megoldására.

Tartalmi szerkezet

Az írásbeli vizsga a részletes követelményekre épül. Az írásbeli vizsga szövegek megértését, illetve egy szöveg önálló megfogalmazását igényli. Az írásbeli vizsga tehát tartalmaz egy szövegértési feladatsort, továbbá megjelöl három szövegalkotási feladatot. A vizsgázó a háromból egyet választ és megoldja.

Az írásbeli feladatlap tartalmi és formai jellemzői

Szövegértési feladatlap

A szövegértési feladatlap szövege általában 500 - 700 szó terjedelmű esszé, ismeretterjesztő céllal írt tanulmány, publicisztikai mű egésze vagy részlete. A feladatok megoldása általában a kérdésre adott válasz rövid szöveges kifejtése, esetenként a megadott válaszvariációk közötti döntés, illetve a szövegben található bizonyos kifejezések más szavakkal történő körülírása.

A szövegértést vizsgáló kérdések irányulhatnak:

- a szövegben közvetlenül megtalálható tény, adat, megállapítás, érv, álláspont azonosítására
- a cím és a szöveg egészének viszonyára
- a szerzői álláspontra
- a szövegben található bizonyos kifejezések magyarázatára
- a szöveg grammatikai, stilisztikai jellemzőire; ezek szövegbeli funkciójára
- a szöveg bizonyos részeinek (bekezdés) összefoglalására, tömörítésére

Szövegalkotási feladatlap

A vizsgázó három, eltérő típusú és témájú szövegalkotási feladatból választ egyet. A választott feladat megoldásának terjedelme minimum 500 szó. Amennyiben a feladatmegadás egy konkrét mű előzetes ismeretét feltételezi, az csak a kánonban kötelezőként szereplő művek egyike lehet.

A feladatok a következők:

- Egy irodalmi mű (pl. vers, rövidebb prózai alkotás) adott szempontú értelmező bemutatása. A feladat tartalmazza az értelmezés kiemelt szempontjait.
- Egy aktuális jelenség, emberi, társadalmi probléma bemutatása a vizsgázó által szabadon választott két, esetleg három irodalmi mű összehasonlító elemzése alapján. A feladat megfogalmazása tartalmazza azt a követelményt, hogy a vizsgázó vonatkoztasson el az irodalmi művektől, utaljon a probléma megjelenésére saját korában, környezetében.
- Érvelő szöveg megfogalmazása valamely aktuális jelenséggel kapcsolatban. A feladat alapjául szolgálhat pl. autentikus szöveg, publicisztikai mű, de rövid, találó idézet is. Feladat lehet az adott problémával összefüggésben valamely gyakorlati szövegfajta megalkotása.

Legalább az egyik feladatnak a német nemzetiséghez kell kapcsolódnia.

Értékelés

Szövegértési feladatlap

A szövegértési feladatlap megoldásával 30 pont érhető el. A szaktanár a központi javítási-értékelési útmutató alapján végzi a feladat értékelését. A javítási-értékelési útmutató közli a szövegértési feladatok lehetséges választartományát, az elvárható válasz pontértékét, illetve az esetlegesen adható részpontszámokat. A szövegértési feladat értékelésekor a nyelvhelyességi hibák figyelmen kívül hagyandók. Az értékelést végző szaktanár ennek alapján az egyes feladatokra adott pontszámokat, majd a szövegértési feladatsor megoldásával elért összpontszámot feltünteti a dolgozaton.

Szövegalkotási feladatlap

A vizsgázó által választott szövegalkotási feladat megoldását a szaktanár a központi javítási-értékelési útmutató alapján minősíti. A javítási-értékelési útmutató tartalmazza a fogalmazások értékelésének a témától független általános kritériumait. A javítási-értékelési útmutatóban közölt kritériumok és pontszámjavaslatok figyelembe

vételével a szaktanár által megállapított pontszám minősíti a vizsgázó dolgozatának felépítését, szerkezetét, valamint tartalmi és nyelvi minőségét.

A szövegalkotási feladatlap pontszámának megoszlása

A szövegalkotási feladatlap megoldásával maximum 70 pontot érhet el a vizsgázó, melynek megoszlása a következő:

a fogalmazás tartalmi minősége	30 pont
szerkezete, felépítése, stílusa	10 pont
nyelvi minősége	30 pont.

A szövegalkotási feladatok értékelésében alkalmazott általános kritériumok:

A tartalmi kifejtés minőségének kritériumai:

- a megadott, illetve választott mű alapos ismerete, kultúrtörténeti összefüggések megteremtése
- a téma megértése, szöveg alapú feladatokban a szövegre vonatkoztatás helyénvalósága
- nyelvi és irodalmi műveltség, tájékozottság, problémaérzékenység
- tárgyyszerűség
- önálló problémakezelés, személyes állásfoglalás
- lényegkiemelés, rendszerező képesség
- tájékozottság, fogékonyság a társadalmi problémák iránt, kulturált gondolkodásmód
- az érvelés minősége, az állítások bizonyítása

A szerkesztés, felépítés, stílus kritériumai:

- a feladatban megjelölt műfaj elemeinek való megfelelés
- a mondanivaló egysége, szerkezeti arányosság
- tagolás
- gördülékeny, szabatos, a feladatnak megfelelő stílus
- az adott terjedelem megtartása

A nyelvi minőség megítélése:

- a köznyelvi norma biztos ismerete;
- adekvát és változatos szóhasználat, a feladatnak és kommunikációs helyzetnek megfelelő stílus;
- világos és lényegre törő, szabatos előadásmód;
- gördülékeny, érthető mondat-és szövegalkotás;
- olvasható kézírás, rendezett íráskép.

A központi javítási-értékelési útmutató közli a tartalomra, a szerkezetre és a nyelvi minőségre adható pontok megoszlását. A javítási-értékelési útmutató tartalmazza az egyes kitűzött feladatok témafüggő, címszerűen megfogalmazott (azaz nem kifejtett) lehetséges tartalmi elemeit. Az ettől eltérő minden jó megoldás elfogadható. A javítási-értékelési útmutatóban közölt kritériumok és pontszámok figyelembevételével a szaktanár által megállapított pontszám minősíti a vizsgázó dolgozatának tartalmi minőségét, a dolgozat felépítését, szerkezetét és nyelvi minőségét, valamint a dolgozat írásképét.

A szaktanár a dolgozat végén feltünteti a szövegalkotási feladat tartalmi, szerkezeti, illetve nyelvi minőségének pontszámát.

Szóbeli vizsga

A középszintű szóbeli vizsga tételsorának összeállításáról a vizsgabizottságot működtető intézmény gondoskodik.

Tartalmi szerkezet

A szóbeli vizsgán egy irodalmi és egy nyelvi altételt fejt ki a vizsgázó. A tételsor 20 nyelvi és 20 irodalmi altételtől áll. A tételsor összeállításáért a szaktanár felelős.

A tételsor összeállításához a részletes követelmények német nemzetiségi nyelv és irodalom témáit kell figyelembe venni.

A szóbeli tételsor tartalmi és formai jellemzői

A tételsort úgy kell összeállítani, hogy a tételekben kitűzött feladatok - a témák sajátosságait figyelembe véve - lehetőleg hasonló nehézségűek legyenek, valamint a vizsgázónak lehetősége legyen a megadott időkeretben a sikeres felkészülésre és a tétel kifejtésére.

Nyelvi altételsor

A vizsga során azt mérjük, hogy a vizsgázó milyen mértékben és milyen minőségben képes szóbeli tranzakcióra és interakcióra, amelynek egyaránt részét képezik a receptív és a produktív (beszédértés, beszédképesség) készségek. A vizsgázónak képesnek kell lennie mind az önálló témakifejtésre, mind a beszélgetésben való interaktív részvételre.

A szóbeli vizsgára a szaktanár 20 altételt jelöl ki. Minden altétel kb. 200 - 250 szó terjedelmű szövegből és a hozzá kapcsolódó feladatokból áll. (nyelvi transzformáció, lexikai, stilisztikai feladat stb.) A nyelvi altételek 25 %-a a magyarországi németek nyelvvel, szokásaival, hagyományával, kultúrájával, kisebbségpolitikájával stb. kapcsolatos szövegeket tartalmaz.

Irodalmi altételsor

A szóbeli vizsgára a szaktanár 20 altételt állít össze. Minden altételhez két feladat tartozik, amelyek közül a vizsgázó egyet választ.

Az altételt a német nemzetiségi nyelv és irodalom részletes követelményeiben felsorolt műhöz, vagy annak egy részletéhez kapcsolódó feladatok alapján kell a vizsgázónak önállóan kifejtenie. Legalább két altétel a magyarországi németek irodalmával kapcsolatos feladatokat tartalmaz. A vizsgáztató tanár a tétellel kapcsolatos kiegészítő kérdéseket tehet fel.

Értékelés

A szóbeli vizsgateljesítmény maximális pontértéke 50 pont. A nyelvi és irodalmi tétel kifejtését a szaktanár együttesen értékeli. A vizsgázó a feleletére egy összegző pontszámot kap. A vizsgateljesítmény értékelése a következő általános értékelési kritériumokat tartalmazó értékelési útmutató alkalmazásával történik:

TARTALOM 25 pont	ELŐADÁSMÓD 25 pont
<ul style="list-style-type: none"> - Irodalmi, nyelvtani és kulturális tájékozottság - Tárgyi tudás - Gondolatgazdagság - Rendszerezés	<ul style="list-style-type: none"> - Világos, tagolt szöveg- és mondatszerkesztés - Lényegkiemelés - Logikus érvelés - Megfelelő szóhasználat - Érthető előadásmód
<i>A BESZÉDMŰ (A NYELVI ÉS IRODALMI FELELET EGYÜTTESÉN)</i> 50 pont	

TARTALMI MINŐSÉG

Elérhető pontszám: 25 pont

Teljesítménytartomány: 25-20 pont

A vizsgázó - a tételének megfelelő (átfogó) összefüggések, gondolatok, megállapítások önálló közlésével bizonyítja, hogy jól érti és ismeri a tétel témáját (összefüggéseit, fő kérdéseit). Megfogalmazza a tétel kívánta értékelő véleményét. Nyelvi, irodalmi ismereteit meggyőzően alkalmazza, kifejtését releváns példákkal támasztja alá. A feladat megoldása minden lényeges elemében meggyőző.

Teljesítménytartomány: 19-10 pont

A tétel kifejtése lényegében önálló, a főbb megállapítások lényegében helytállóak. A tétel kifejtése rendszerezésre törekvő, de néhány tartalmi elem bizonytalan, esetleg hiányos. A felelet kifejezi a felelő témával kapcsolatos véleményét. Előfordulhat némi felületesség, túlzott általánosítás, irreleváns narráció.

Teljesítménytartomány: 9-0 pont

A vizsgázó a tétel témáját nem ismeri kielégítően, de rendelkezik a feladatmegoldáshoz tartozó összefüggések, tények, művek, fogalmak töredékes ismeretével. A felelethez szükséges a kérdező tanár segítsége.

ELŐADÁSMÓD

Elérhető pontszám: 25 pont

Teljesítménytartomány: 25-20 pont

Az előadásmód önálló, folyamatos, érthető. A felelet gondolati íve rendezett, átlátható. Az érvelés, kifejtés szerkezete meggyőző; a vizsgázó elkerüli a lényegtelen elemeket, kitérőket. Fogalomhasználata világos, pontos, szókincse gazdag, egészében megfelel a téma és a vizsgahelyzet nyelvi, stiláris regiszterének.

Teljesítménytartomány: 19-10 pont

A tétel kifejtése, a mondandó elrendezése, gondolati íve általában átlátható. Az előadásmód esetleg néhol akadozó, körülményes. Fogalomhasználata, szókincse a témának megfelelő, csak néhány kisebb nyelvi, stilsztikai, mondatszerkesztési hiba fordulhat elő benne.

Teljesítménytartomány: 9-0 pont

A felelet gondolatmenete nem vagy kevésbé azonosítható. A felelet nem eléggé folyamatos, érvelése bizonytalan, kevésbé elfogadható. A nyelvi, stilsztikai kifejezőmódja nem igényes (*pl. bizonytalan mondatszerkesztés, szegényes szókincs*).

EMELT SZINTŰ VIZSGA

A vizsga szerkezete

Írásbeli vizsga 240 perc		Szóbeli vizsga 20 perc	
Nyelvi-irodalmi műveltségi feladatsor	Szövegalkotási feladatok	Egy nyelvi altétel kifejtése	Egy irodalmi altétel kifejtése
30 pont	70 pont	50 pont	

Írásbeli vizsga

Általános szabályok

Az írásbeli vizsgán a vizsgázóknak egy központi feladatsort kell megoldaniuk. A vizsgázó a rendelkezésére álló időt tetszése szerint oszthatja meg, és a feladatok megoldásának sorrendjét is meghatározhatja.

Tartalmi szerkezet

Az írásbeli vizsga egy nyelvi-irodalmi műveltségi feladatsorból és három különböző szövegalkotási feladatból tevődik össze.

Az írásbeli feladatlap tartalmi és formai jellemzői

Nyelvi-irodalmi műveltségi feladatsor

A nyelvi-irodalmi műveltségi feladatsor egy alkotáshoz (lírai műhöz, szépprózai alkotáshoz, illetve annak részletéhez, esszéhez, értekező prózához vagy annak részletéhez, egy drámához vagy annak részletéhez) kapcsolódik.

A feladatsor:

- nyelvi és irodalmi ismeretek alkalmazását, fogalmak felismerését, azonosítását, esetenként definícióját tartalmazza;
- különböző történeti, műfaji, tematikus, motivikus összefüggések feltárására irányul;
- továbbá tartalmaz a vizsgálandó szöveg nyelvi, grammatikai, retorikai, stilsztikai, szövegtani, helyesírási jellemzőire irányuló kérdéseket.

Szövegalkotási feladatok

A szövegalkotási feladatsor három, különböző témáról adott szempontú és műfajú önálló szöveg alkotását tartalmazza.

A feladatok a következők:

- Egy adott irodalmi mű értelmezése megadott szempont szerint
- Érvelő szöveg megfogalmazása: reflektálás egy jelenségre, korjelenségre
- Egy valamely gyakorlati szövegfajta megalkotása

Legalább az egyik feladatnak a német nemzetiséghez kell kapcsolódnia: tehát vagy a műveltségi feladatsor alapját képezze a magyarországi német irodalomból választott mű, vagy a három szövegfajta egyike legyen ilyen témájú.

A feladatok bármelyike lehet szövegbázisú vagy szövegbázis nélküli.

Értékelés

Nyelvi-irodalmi műveltségi feladatsor

A nyelvi-irodalmi műveltségi feladatsor értékelése témafüggő központi javítási-értékelési útmutató alapján történik. A feladatsor maximális pontértéke 30 pont. Az elfogadható válaszok tartományát, valamint az adható részpontokat a javítási-értékelési útmutató közli. Az értékelők a dolgozaton feltüntetik a vizsgázó által elért részpontoszámokat, valamint a feladatsor megoldásával elért összpontoszámot.

Szövegalkotási feladat

- Egy adott irodalmi mű értelmezése min. 300 szó terjedelemben megadott szempont szerint (25 pont)
- Érvelő szöveg megfogalmazása: reflektálás egy jelenségre, korjelenségre min. 200 szó terjedelemben (15 pont)
- Egy valamely gyakorlati szövegfajta megalkotása min. 100 szó terjedelemben (*pl. vitaindító, hozzászólás, kérvény*), esetenként adott címzetteknek, megjelölt kommunikációs helyzetben, illetve adott műfajban (10 pont)

A szövegalkotási feladatok értékelésében alkalmazott általános kritériumok:

A tartalmi kifejtés minőségének kritériumai:

- a megadott, illetve választott mű alapos ismerete, kultúrtörténeti összefüggések megteremtése
- a téma megértése, a szöveg alapú feladatokban a szövegre vonatkoztatás helyénvalósága
- nyelvi és irodalmi műveltség, tájékozottság, probléma-érzékenység
- tárgyyszerűség
- önálló problémakezelés, személyes állásfoglalás
- lényegkiemelés, rendszerező képesség
- tájékozottság, fogékonyság a társadalmi problémák iránt, kulturált gondolkodásmód
- az érvelés minősége, az állítások igazolása, bizonyítása

A szerkesztés, felépítés, stílus kritériumai:

- a feladatban megjelölt műfaj elemeinek való megfelelés
- a mondanivaló egysége, szerkezeti arányosság
- tagolás
- gördülékeny, szabatos, a feladatnak megfelelő stílus
- az adott terjedelem megtartása

A szöveg nyelvi minőségének értékelésében alkalmazott kritériumok:

- a köznyelvi norma biztos ismerete;
- adekvát és változatos szóhasználat, a feladatnak és a kommunikációs helyzetnek megfelelő stílus;
- világos és lényegre törő, szabatos előadásmód;
- gördülékeny szövegalkotás;
- olvasható kézírás, rendezett íráskép.

A három szöveg nyelvhelyességét együttesen értékeljük, maximum 20 pont adható.

A központi javítási-értékelési útmutató közli a tartalomra, a szerkezetre és a nyelvi minőségre adható pontok megoszlását. Tartalmazza az egyes kitűzött feladatok témafüggő, címszerűen megfogalmazott (azaz nem kifejtett) lehetséges tartalmi elemeit. Az ettől eltérő minden jó megoldás elfogadható. A vizsgázó teljesítményének értékelését nem befolyásolhatja sem az, ha az értékelők személyes értékítélete eltér a feladatban tárgyalt probléma, kérdés, jelenség általánosnak tekinthető megítélésétől, sem az, ha a vizsgázó véleménye eltér az általánosnak tekinthető megközelítéstől.

Az útmutatóban közölt kritériumok és pontszámok figyelembevételével az értékelő által megállapított pontszám minősíti a vizsgázó dolgozatának tartalmi minőségét, a dolgozat felépítését, szerkezetét és nyelvi minőségét.

Szöbeli vizsga

Az emelt szintű szöbeli vizsga központi tételsor alapján zajlik. A szöbeli tételsorról a következőket kell nyilvánosságra hozni: az egyes irodalmi és nyelvi tételek címei. A tételekhez tartozó feladatok nem nyilvánosak.

Tartalmi szerkezet

A szöbeli vizsgán egy irodalmi és egy nyelvi altételt fejt ki a vizsgázó. A tételsor legalább 20 nyelvi és 20 irodalmi altételtől áll. A tételsor összeállításához a részletes követelmények német nemzetiségi nyelv és irodalom témáit kell figyelembe venni.

A szöbeli tételsor tartalmi és formai jellemzői

A tételsort úgy kell összeállítani, hogy a tételekben kitűzött feladatok - a témák sajátosságait figyelembe véve - lehetőleg hasonló nehézségűek legyenek, valamint a vizsgázónak lehetősége legyen a megadott időkeretben a sikeres felkészülésre és a tétel kifejtésére.

Nyelvi altételsor

A vizsga során azt mérjük, hogy a vizsgázó milyen mértékben és milyen minőségben képes szöbeli tranzakcióra és interakcióra, amelynek egyaránt részét képezik a receptív és a produktív (beszédértés, beszédképesség) készségek. A vizsgázónak képesnek kell lennie mind az önálló témakifejtésre, mind a beszélgetésben való interaktív részvételre.

A szöbeli vizsgára 20 altételt kell kijelölni. Minden altétel kb. 250-300 szó terjedelmű szövegből és a hozzá kapcsolódó feladatokból áll. (nyelvi transzformáció lexikai, stilisztikai feladat stb.) A nyelvi altételek 25%-a a magyarországi németek nyelvvel, szokásaival, hagyományaival, kultúrájával, kisebbségpolitikájával stb. kapcsolatos szövegeket tartalmaz.

Irodalmi altételsor

A szöbeli vizsgára 20 altételt kell kijelölni. Minden altételhez két feladat tartozik, amelyek közül a vizsgázó egyet választ. Az altételt a német nemzetiségi nyelv és irodalom részletes követelményeiben felsorolt műhöz, vagy annak egy részletéhez kapcsolódó feladatok alapján kell a vizsgázónak önállóan kifejtenie. Legalább két altétel a magyarországi németek irodalmával kapcsolatos feladatokat tartalmaz.

Értékelés

A szöbeli vizsgateljesítmény maximális pontértéke 50 pont. A nyelvi és irodalmi altétel kifejtését a szaktanár együttesen értékeli. A vizsgázó a feleletére egy összegző pontszámot kap. A vizsgateljesítmény értékelése a következő általános értékelési kritériumokat tartalmazó értékelési útmutató alkalmazásával történik:

TARTALOM 25 pont	ELŐADÁSMÓD 25 pont
- Irodalmi, nyelvtani és kulturális tájékozottság - Tárgyi tudás - Gondolatgazdagság - Rendszerezés	- Világos, tagolt szöveg- és mondat szerkesztés - Lényegkiemelés - Logikus érvelés - Megfelelő szóhasználat - Érthető előadásmód
A BESZÉDMŰ (A NYELVI ÉS IRODALMI FELELET EGYÜTTESÉN) 50 pont	

TARTALMI MINŐSÉG

Elérhető pontszám: 25 pont

Teljesítménytartomány: 25-20 pont

A vizsgázó - a tételnek megfelelő (átfogó) összefüggések, gondolatok, megállapítások önálló közlésével bizonyítja, hogy jól érti és ismeri a tétel témáját (összefüggéseit, fő kérdéseit). Megfogalmazza a tétel kívánta értékelő véleményét. Nyelvi, irodalmi ismereteit meggyőzően alkalmazza, kifejtését releváns példákkal támasztja alá. A feladat megoldása minden lényeges elemében meggyőző.

Teljesítménytartomány: 19-10 pont

A tétel kifejtése lényegében önálló, a főbb megállapítások lényegében helytállóak. A tétel kifejtése rendszerezésre törekvő, de néhány tartalmi elem bizonytalan, esetleg hiányos. A felelet kifejezi a felelő témával kapcsolatos véleményét. Előfordulhat némi felületesség, túlzott általánosítás, irreleváns narráció.

Teljesítménytartomány: 9-0 pont

A vizsgázó a tétel témáját nem ismeri kielégítően, de rendelkezik a feladatmegoldáshoz tartozó összefüggések, tények, művek, fogalmak töredékes ismeretével. A felelethez szükséges a kérdező tanár segítsége.

ELŐADÁSMÓD

Elérhető pontszám: 25 pont

Teljesítménytartomány: 25-20 pont

Az előadásmód önálló, folyamatos, érthető. A felelet gondolati íve rendezett, átlátható. Az érvelés, kifejtés szerkezete meggyőző; a vizsgázó elkerüli a lényegtelen elemeket, kitérőket. Fogalomhasználata világos, pontos, szókincse gazdag, egészében megfelel a téma és a vizsgahelyzet nyelvi, stiláris regiszterének.

Teljesítménytartomány: 19-10 pont

A tétel kifejtése, a mondandó elrendezése, gondolati íve általában átlátható. Az előadásmód esetleg néhol akadozó, körülményes. Fogalomhasználata, szókincse a témának megfelelő, csak néhány kisebb nyelvi, stilisztikai, mondatszerkesztési hiba fordulhat elő benne.

Teljesítménytartomány: 9-0 pont

A felelet gondolatmenete nem vagy kevéssé azonosítható. A felelet nem eléggé folyamatos, érvelése bizonytalan, kevéssé elfogadható. A nyelvi, stilisztikai kifejezőmódja nem igényes (*pl. bizonytalan mondatszerkesztés, szegényes szókincs*).

DEUTSCHE NATIONALITÄTENSPRACHE UND -LITERATUR

II. Beschreibung der Prüfung

Teile der Prüfung

Mittelstufe		Oberstufe	
Schriftliche Prüfung	Mündliche Prüfung	Schriftliche Prüfung	Mündliche Prüfung
240 Minuten	15 Minuten	240 Minuten	20 Minuten
100 Punkte	50 Punkte	100 Punkte	50 Punkte

Hilfsmittel

	Mittelstufe		Oberstufe	
	Schriftliche Prüfung	Mündliche Prüfung	Schriftliche Prüfung	Mündliche Prüfung
Vom Prüfling gesichert	Zur II. Aufgabe Rechtschreibwörterbuch, einsprachiges bzw. zweisprachiges Wörterbuch, Anthologie	KEINE	Rechtschreibwörterbuch, einsprachiges bzw. zweisprachiges Wörterbuch, Anthologie	KEINE
Von der Institution gesichert, an der die Kommission tätig ist	KEINE	Anthologie und andere gedruckte bzw. elektronische Medien, die mit der Aufgabenstellung zusammenhängen	KEINE	Anthologie, Bände und andere gedruckte bzw. elektronische Medien, die mit der Aufgabenstellung zusammenhängen

Zu veröffentlichen

	Mittelstufe		Oberstufe	
	Schriftliche Prüfung	Mündliche Prüfung	Schriftliche Prüfung	Mündliche Prüfung
Stoff	NICHTS	Titel der Thesen	NICHTS	Titel der Thesen
Wann?	NICHTS	Laut Verordnung	NICHTS	Laut Verordnung

MITTELSTUFE

Struktur der Prüfung

Schriftliche Prüfung		Mündliche Prüfung	
240 Minuten		15 Minuten	
I. Aufgaben zum Textverständnis 60 Minuten	II. Textproduktionsaufgaben 180 Minuten	Erörterung einer sprachlichen Subthese	Erörterung einer literarischen Subthese
30 Punkte	70 Punkte	50 Punkte	

Schriftliche Prüfung

Allgemeine Regelungen

In der schriftlichen Prüfung muss der Prüfling eine zentral gestellte Aufgabenreihe lösen. Der Prüfling löst zuerst die I. Aufgabenreihe. Nach Ablauf von 60 Minuten sammelt der Lehrer, der die Aufsicht hat, die Prüfungsarbeiten ein.

Danach werden die Blätter für die II. Aufgabenreihe verteilt und vom Prüfling ausgearbeitet.

Inhaltliche Struktur

Die schriftliche Prüfung basiert auf den detaillierten Prüfungsanforderungen. Damit im Zusammenhang wird das Verstehen der Texte der schriftlichen Prüfung bzw. die selbstständige Formulierung eines Textes verlangt.

Die schriftliche Prüfung beinhaltet also eine Aufgabenreihe im Bereich Textverstehen, und drei Aufgaben im Bereich Textproduktion. Von den Textproduktionsaufgaben wählt sich der Prüfling eine und löst sie.

Inhaltlicher und formaler Charakter der schriftlichen Aufgaben

Aufgaben zum Textverstehen

Im Allgemeinen basiert die Textverstehensaufgabe auf einem Text im Umfang von 500-700 Wörtern, der ein Essay, ein publizistischer Text (ein Auszug oder Ganztext) oder ein Sachtext ist. Die Lösung der Aufgabe besteht im Allgemeinen in kurzen, erklärenden Antworten auf die Fragen, in Entscheidungen zwischen Antwortvarianten, bzw. in der Umschreibung oder Erklärung von bestimmten Ausdrücken aus dem Text.

Die Fragen für das Textverstehen können ausgerichtet sein auf:

- das Identifizieren von einer direkt im Text vorhandenen Tatsache, Feststellung, Stellungnahme
- das Verhältnis von Titel und Gesamtheit des Textes
- den Standpunkt des Autors
- die Erklärung von Ausdrücken im Text
- grammatische und stilistische Merkmale des Textes und deren textliche Funktion
- die Zusammenfassung und Komprimierung bestimmter Absätze des Textes

Aufgaben zur Textproduktion

Der Prüfling wählt von drei, voneinander im Thema und Typ abweichenden Aufgaben eine aus. Der Umfang der ausgewählten Aufgabe umfasst min. 500 Wörter. Wenn die Lösung der Aufgabe das vorherige Kennen eines konkreten Werkes voraussetzt, darf das nur eines der im Kanon als Pflichtlektüre angegebene Werk sein.

Die Aufgaben sind die Folgenden:

- Interpretation eines Werkes nach angegebenen Gesichtspunkten (z.B.: Gedicht, kurzes Prosastück, Teil eines epischen oder dramatischen Werkes.) Die Aufgabenstellung enthält die wichtigsten Gesichtspunkte der Interpretation.

- Darstellung einer aktuellen Erscheinung, eines menschlichen, gesellschaftlichen Problems auf Grund von zwei, eventuell drei, vom Prüfling ausgewählten literarischen Werken. Die Aufgabenstellung soll die Anforderung beinhalten, dass der Prüfling auf das Problem in seiner eigenen Zeit und Umgebung hinweisen soll.

- Formulierung eines argumentierenden Textes im Zusammenhang mit einer aktuellen Erscheinung. Als Basis der Aufgabe können ein authentischer Text, ein publizistischer Text oder ein kurzes, treffendes Zitat dienen. Die Aufgabe kann auch die Erstellung einer praktischen Textsorte sein.

Mindestens eine der drei Aufgaben muss mit der Sprache, Kultur etc. der deutschen Volksgruppe in Ungarn zusammenhängen!

Bewertung

Aufgaben zum Textverstehen

Mit der Lösung der Textverstehensaufgaben können max. 30 Punkte erreicht werden. Der Fachlehrer führt die Bewertung mit Hilfe der zentralen Bewertungskriterien durch. Die Bewertungskriterien beinhalten die möglichen Antwortmodelle, sowie die Punktzahl der Antworten und die eventuellen Teilpunkte. Bei der Bewertung werden

grammatische Fehler außer Acht gelassen. Dementsprechend vermerkt der Fachlehrer die Punktzahl für die einzelnen Aufgaben sowie die Gesamtpunktzahl auf der Arbeit.

Textproduktionsaufgabe

Die Lösung der Textproduktionsaufgabe wird durch den Fachlehrer mit Hilfe der zentralen Bewertungskriterien bewertet. Diese beinhalten die allgemeinen, vom Thema unabhängigen Kriterien der Lösung. Der Fachlehrer bewertet anhand der Lösungsvorschläge den Aufbau, die Struktur, den Inhalt und die sprachliche Richtigkeit der Arbeit.

Aufteilung der Punkte:

Für die Textproduktionsaufgabe kann der Prüfling insgesamt 70 Punkte erreichen, die folgender Weise aufgeteilt sind:

Inhalt 30 Punkte

Aufbau, Stil, Struktur 10 Punkte

Sprachliche Qualität 30 Punkte

Allgemeine Kriterien zur Bewertung der Textproduktionsaufgabe:

Kriterien der inhaltlichen Qualität:

- Gründliche Kenntnis des gegebenen bzw. ausgewählten Werkes, Schaffen kulturhistorischer Zusammenhänge
- Verstehen des Themas, bei Aufgaben, die auf einem Text basieren, Richtigkeit in Bezug auf den Text
- Sprachliche und literarische Bildung, Bewandertheit im Thema, Problemorientiertheit
- Objektivität
- Selbstständige Problembehandlung, persönliche Stellungnahme
- Hervorheben des Wesentlichen, Fähigkeit zum Systematisieren
- Kenntnis gesellschaftlicher Probleme, kultivierte Denkweise
- Qualität der Argumentation, Beweis der Behauptungen

Kriterien für Struktur, Aufbau und Stil:

- Entsprechung der in der Gattung angegebenen Elementen
- Einheit der Aussage, Proportionen in der Struktur
- Gliederung
- Fließender, präziser, der Aufgabe und der Situation entsprechender Stil
- Einhalten des gegebenen Umfangs

Bewertung der sprachlichen Qualität:

- Sichere Kenntnis der Standardsprache
- Adäquater und abwechslungsreicher Wortgebrauch, der Aufgabe und der Kommunikationsabsicht entsprechender Stil
- Klare, sich auf das Wesentliche konzentrierende, differenzierte Vortragsweise
- Fließender, klarer Satz- und Textbau
- Leserliche Schrift, geordnetes Schriftbild

Die Bewertungsanweisung beinhaltet die Aufteilung der Punkte in Bezug auf Inhalt, Struktur und Sprachrichtigkeit. Die Bewertungsanweisung beinhaltet (skizzenhaft, nicht ausformuliert!) die möglichen inhaltlichen Elemente der einzelnen gestellten Aufgaben. Alle davon abweichenden richtigen Lösungen sind zu akzeptieren. Unter Beachtung der in der Bewertungsanweisung angegebenen Kriterien und Punkte gilt die vom Fachlehrer festgelegte Punktzahl für Inhalt, Aufbau, Struktur und Sprachrichtigkeit, sowie das Schriftbild der Arbeit.

Der Fachlehrer gibt unter der Arbeit die Punkte für Inhalt, Struktur, Sprachrichtigkeit der Textproduktionsaufgabe an, und insofern erforderlich, die wegen des Schriftbildes abgezogenen Punkte.

Mündliche Prüfung

Für das Zusammenstellen der Thesen für die mündliche Prüfung in der Mittelstufe ist die von der Institution ernannte Prüfungskommission zuständig.

Inhaltliche Struktur

In der mündlichen Prüfung erörtert der Schüler eine literarische und eine sprachliche Subthese. Die Thesenreihe besteht aus 20 sprachlichen und 20 literarischen Subthesen. Für die Zusammenstellung der Thesenreihe ist der Fachlehrer zuständig.

Beachtet werden müssen dabei die detaillierten Anforderungen für die Themen in Deutsch als Nationalitätensprache und Literatur.

Inhaltlicher und formaler Charakter der mündlichen Thesen

Die Thesen müssen so zusammengestellt werden, dass die Aufgaben möglichst den gleichen Schwierigkeitsgrad haben. Der Prüfling muss die Möglichkeit haben, sich in der gegebenen Zeit erfolgreich vorzubereiten und seine Gedanken auszuführen.

Sprachliche Subthesen

In der Prüfung wird beurteilt, in welchem Maße und welcher Qualität der Prüfling zur mündlichen Trans- und Interaktion fähig ist, wobei auch rezeptive und produktive Fähigkeiten (Sprechverstehen, Sprechfähigkeit) bewertet werden. Der Prüfling muss fähig sein, das Thema sowohl selbstständig auszuführen, als auch interaktiv am Gespräch teilzunehmen.

Der Fachlehrer stellt für die mündliche Prüfung 20 Subthesen zusammen. Jede Subthese besteht aus einem Text im Umfang von 200-250 Wörtern und den dazu gehörenden Aufgaben (grammatische Transformationsaufgaben, lexikalische, stilistische Aufgaben usw.). 25% der Subthesen sollen Texte über die Sprache der Ungarndeutschen, ihren Sprachgebrauch, ihre Kultur, ihre Bräuche bzw. die Minderheitenpolitik beinhalten.

Literarische Subthesen

Der Fachlehrer stellt für die mündliche Prüfung 20 Subthesen zusammen. Zu jeder Subthese gehören je 2 Aufgaben, von denen der Prüfling eine frei wählen kann.

Die Subthesen basieren auf den Werken bzw. Auszügen, die in den detaillierten Anforderungen enthalten sind, sie müssen vom Prüfling selbstständig ausgeführt werden. Mindestens zwei Subthesen müssen mit der Literatur der deutschen Nationalität in Ungarn verbunden sein. Nach der Ausführung kann der Lehrer zum Thema Zusatzfragen stellen.

Bewertung

Die mündliche Prüfungsleistung wird mit max. 50 Punkten bewertet. Die Ausführung der sprachlichen und der literarischen Subthese wird vom Fachlehrer gemeinsam bewertet. Der Prüfling bekommt für sie eine gemeinsame Punktzahl. Die Bewertung der Prüfung erfolgt mit Hilfe der folgenden allgemeinen Kriterien.

Inhalt 25 Punkte	Vortrag 25 Punkte
<ul style="list-style-type: none"> - Kenntnisse in Literatur, Sprache und Kultur - Sachwissen - Gedankenreichtum - Systematisierung	<ul style="list-style-type: none"> - Klarer, strukturierter Satz- und Textbau - Hervorhebung des Wesentlichen - Logisches Argumentieren - Adäquater Wortschatz - Verständliche Vortragsweise
<i>DIE MÜNDLICHE LEISTUNG (SPRACHE UND LITERATUR ZUSAMMEN)</i> <i>50 Punkte</i>	

INHALT

Erreichbare Punktzahl: 25 Punkte

Leistungsbereich: 25-20 Punkte

Der Prüfling beweist - seiner These entsprechend - durch selbstständiges Vortragen seiner Gedanken, Zusammenhänge, Behauptungen, dass er das Thema seiner These versteht und sich darin gut auskennt. Er formuliert seine, von der These geforderte, wertende Meinung. Er verwendet seine sprachlichen und literarischen Kenntnisse

überzeugend, untermauert seine Ausführungen mit relevanten Beispielen. Die Lösung der Aufgabe ist in allen wesentlichen Elementen überzeugend.

Leistungsbereich: 19-10 Punkte

Die Ausführung der These ist im Wesentlichen selbstständig, die wichtigsten Aussagen treffen zu. Der Prüfling strebt nach einer Systematisierung, aber manche inhaltliche Elemente sind unsicher bzw. mangelhaft. Der Prüfling bringt in seiner Antwort seine Meinung zum Thema zum Ausdruck, es kommen aber Oberflächlichkeiten, übertriebene Verallgemeinerungen und irrelevante Inhalte vor.

Leistungsbereich: 9-0 Punkte

Der Prüfling kennt das Thema seiner These nicht zufriedenstellend, verfügt jedoch über ein fragmentarisches Wissen, was die Zusammenhänge, Werke und Begriffe betrifft. Zur Ausführung benötigt er die Hilfe des Lehrers.

VORTRAGSWEISE

Erreichbare Punktzahl: 25 Punkte

Leistungsbereich: 25-20 Punkte

Der Vortrag verläuft selbstständig, er ist fließend und verständlich. Der Gedankengang ist geordnet, übersichtlich. Die Struktur der Ausführung und Argumentation ist überzeugend; der Prüfling meidet überflüssige Elemente und Ausschweifungen. Der Gebrauch der fachlichen Termini ist klar, genau; sein Wortschatz differenziert; im Ganzen entspricht die Antwort dem sprachlichen und stilistischen Register des Themas und der Prüfungssituation.

Leistungsbereich: 19-10 Punkte

Die Ausführung der These, die Systematisierung des Inhalts und der Gedankengang sind im Allgemeinen übersichtlich. Die Vortragsweise ist an manchen Stellen stockend, umständlich. Der Gebrauch der fachlichen Termini und der Wortschatz entsprechen dem Thema, es kommen nur einige kleinere sprachliche, stilistische und syntaktische Fehler vor.

Leistungsbereich: 9-0 Punkte

Der Gedankengang des Vortrags ist nur in geringem Maße oder nicht nachvollziehbar. Die Antwort ist nicht fließend, die Argumentation unsicher, kaum akzeptierbar. Der sprachliche und stilistische Ausdruck ist anspruchslos (unsicherer Satzbau, bescheidener Wortschatz).

OBERSTUFE

Struktur der Prüfung

Schriftliche Prüfung		Mündliche Prüfung	
240 Minuten		20 Minuten	
Aufgaben zur Überprüfung sprachlicher und literarischer Kenntnisse	Aufgaben zur Textproduktion	Erörterung einer sprachlichen Subthese	Erörterung einer literarischen Subthese
30 Punkte	70 Punkte	50 Punkte	

Schriftliche Prüfung

Allgemeine Regelungen

In der schriftlichen Prüfung muss der Prüfling eine zentral gestellte Aufgabenreihe lösen. Er kann die zur Verfügung stehende Zeit selbst einteilen und die Reihenfolge der Aufgaben selbst bestimmen.

Struktur des Inhalts

In der schriftlichen Prüfung müssen eine Aufgabenreihe zur Überprüfung der sprachlichen und literarischen Kenntnisse, sowie drei verschiedene Aufgaben zur Textproduktion gelöst werden.

Inhaltlicher und formaler Charakter der schriftlichen Aufgaben

Aufgaben zur Überprüfung sprachlicher und literarischer Kenntnisse

Die Aufgabenreihe knüpft sich an ein Werk (ein lyrisches, belletristisches Werk, bzw. ein Auszug, ein Essay, eine Erörterung, ein Drama).

Die Aufgabenreihe beinhaltet Aufgaben:

- zur Anwendung von literarischen und sprachlichen Kenntnissen, dem Erkennen, Identifizieren und Definieren von Begriffen
- zur Formulierung von verschiedenen historischen, gattungsspezifischen, thematischen und motivischen Zusammenhängen
- zu sprachlichen, grammatikalischen, rhetorischen, orthographischen, kontextuellen und stilistischen Eigenheiten des Textes

Aufgaben zur Textproduktion

Die Aufgabenreihe beinhaltet das Verfassen von drei, im Thema und in der Textsorte verschiedener Texte nach angegebenen Gesichtspunkten.

Die Aufgaben sind die folgenden:

- Interpretation eines literarischen Werkes nach einem gegebenen Gesichtspunkt
- Erörtern eines Problems bzw. Reflektieren auf ein Phänomen
- Erstellung einer allgemein gebräuchlichen Textsorte

Wenigstens eine Aufgabe der schriftlichen Prüfung muss im Zusammenhang mit der deutschen Volksgruppe in Ungarn stehen: also entweder der Ausgangstext bei der Aufgabenreihe zur Überprüfung der sprachlichen und literarischen Kenntnisse oder eine der Aufgaben zur Textproduktion.

Alle drei Aufgaben zur Textproduktion können einen Text als Ausgangspunkt haben, oder aber ohne einen Text formuliert werden.

Bewertung

Aufgaben zur Überprüfung sprachlicher und literarischer Kenntnisse

Die Bewertung erfolgt auf Grund zentraler Bewertungskriterien. Es können max. 30 Punkte erreicht werden. Die Bewertungskriterien beinhalten die möglichen Antwortmodelle, sowie die Punktzahl der Antworten und die eventuellen Teilpunkte. Der bewertende Lehrer vermerkt die Punktzahl für die einzelnen Aufgaben sowie die Gesamtpunktzahl unter der Arbeit.

Aufgaben zur Textproduktion

- Interpretation eines literarischen Werkes nach einem gegebenen Gesichtspunkt im Umfang von min. 300 Wörtern (25 Punkte)
- Erörtern eines Problems bzw. Reflektieren auf ein Phänomen im Umfang von min. 200 Wörtern (15 Punkte)
- Erstellung einer allgemein gebräuchlichen Textsorte im Umfang von min. 100 Wörtern (Brief, Diskussionsbeitrag, Gesuch usw.), gegebenenfalls an angegebene Adressaten, in gegebenen Situationen und Gattungen. (10 Punkte)

Allgemeine Bewertungskriterien zu den Textproduktionsaufgaben

Kriterien der inhaltlichen Qualität:

- Gründliche Kenntnis des gegebenen bzw. ausgewählten Werkes, Schaffen kulturhistorischer Zusammenhänge
- Verstehen des Themas, bei Aufgaben, die auf einem Text basieren, Richtigkeit in Bezug auf den Text
- Sprachliche und literarische Bildung, Bewandertheit im Thema, Problemorientiertheit
- Objektivität
- Selbstständige Problembehandlung, persönliche Stellungnahme
- Hervorheben des Wesentlichen, Fähigkeit zum Systematisieren

- Kenntnis gesellschaftlicher Probleme, kultivierte Denkweise
- Qualität der Argumentation, Beweis der Behauptungen

Kriterien für Struktur, Aufbau und Stil:

- Entsprechung den in der Gattung angegebenen Elementen
- Einheit der Aussage, Proportionen in der Struktur
- Gliederung
- Fließender, präziser, der Aufgabe und der Situation entsprechender Stil
- Einhalten des gegebenen Umfangs

Bewertung der sprachlichen Qualität:

- Sichere Kenntnis der Standardsprache
- Adäquater und abwechslungsreicher Wortgebrauch, der Aufgabe und der Kommunikation entsprechender Stil
- Klare, sich auf das Wesentliche konzentrierende, differenzierte Vortragsweise
- Fließender, klarer Satz- und Textbau
- Leserliche Schrift, geordnetes Schriftbild

Die sprachliche Richtigkeit der drei Texte wird zusammen mit max. 20 Punkten bewertet.

Die Bewertungsanweisung beinhaltet die Aufteilung der Punkte in Bezug auf Inhalt, Struktur und Sprachrichtigkeit. Die Bewertungsanweisung enthält (skizzenhaft, nicht ausformuliert!) die möglichen inhaltlichen Elemente der einzelnen gestellten Aufgaben. Alle davon abweichenden richtigen Lösungen sind zu akzeptieren. Unter Beachtung der in der Bewertungsanweisung angegebenen Kriterien und Punkte gilt die vom korrigierenden Lehrer festgelegte Punktzahl für Inhalt, Aufbau, Struktur und Sprachrichtigkeit, sowie für das Schriftbild der Arbeit.

Der bewertende Lehrer gibt unter der Arbeit die Punkte für Inhalt, Struktur, Sprachrichtigkeit der Textproduktionsaufgabe an, und insofern erforderlich, die wegen des Schriftbildes abgezogenen Punkte.

Mündliche Prüfung

Die mündliche Prüfung in der Oberstufe erfolgt auf Grund einer zentralen Thesenreihe. Im Zusammenhang mit den mündlichen Thesen (in Literatur und Sprache) müssen deren Titel veröffentlicht werden. Die zu den Thesen gehörenden Aufgaben sind geheim.

Inhaltliche Struktur

In der mündlichen Prüfung erörtert der Schüler eine literarische und eine sprachliche Subthese. Die Thesenreihe besteht aus mindestens 20 sprachlichen und 20 literarischen Subthesen. Die Prüfung erfolgt nach der zentral angegebenen Thesenreihe. Zur Zusammenstellung der Thesenreihe müssen die detaillierten Anforderungen für das Fach Deutsche Sprache und Literatur beachtet werden.

Inhaltlicher und formaler Charakter der mündlichen Thesen

Die Thesen müssen so zusammengestellt werden, dass die Aufgaben möglichst den gleichen Schwierigkeitsgrad haben. Der Prüfling muss die Möglichkeit haben, sich in der gegebenen Zeit erfolgreich vorzubereiten und seine Gedanken auszuführen.

Sprachliche Subthesen

In der Prüfung wird beurteilt, in welchem Maße und welcher Qualität der Prüfling zur mündlichen Trans- und Interaktion fähig ist, wobei auch rezeptive und produktive Fähigkeiten (Sprechverstehen, Sprechfähigkeit) bewertet werden. Der Prüfling muss fähig sein, das Thema sowohl selbstständig auszuführen, als auch interaktiv am Gespräch teilzunehmen.

Für die mündliche Prüfung müssen 20 Subthesen zusammengestellt werden. Jede Subthese besteht aus einem Text im Umfang von 250-300 Wörtern und den dazu gehörenden Aufgaben (grammatische Transformationsaufgaben, lexikalische, stilistische Aufgaben usw.). 25% der Subthesen sollen Texte über die Sprache der Ungarndeutschen, ihren Sprachgebrauch, ihre Kultur, ihre Bräuche bzw. die Minderheitenpolitik beinhalten.

Literarische Subthesen

Für die mündliche Prüfung müssen 20 Subthesen zusammengestellt werden. Zu jeder Subthese gehören je zwei Aufgaben, von denen der Prüfling eine frei wählen kann. Die Subthesen basieren auf den Werken bzw. Auszügen,

die in den detaillierten Anforderungen enthalten sind, sie müssen vom Prüfling selbstständig ausgeführt werden. Mindestens zwei Thesen müssen mit der Literatur der deutschen Nationalität in Ungarn verbunden sein.

Bewertung

Die mündliche Prüfungsleistung wird mit max. 50 Punkten bewertet. Die Ausführung der sprachlichen und der literarischen These wird vom prüfenden Lehrer gemeinsam bewertet. Der Prüfling bekommt für sie eine gemeinsame Punktzahl. Die Bewertung der Prüfung erfolgt mit Hilfe der folgenden allgemeinen Kriterien.

Inhalt 25 Punkte	Vortrag 25 Punkte
<ul style="list-style-type: none"> - Kenntnisse in Literatur, Sprache und Kultur - Sachwissen - Gedankenreichtum - Systematisierung 	<ul style="list-style-type: none"> - Klarer, strukturierter Satz- und Textbau - Hervorhebung des Wesentlichen - Logisches Argumentieren - Adäquater Wortschatz - Verständliche Vortragsweise
<p><i>DIE MÜNDLICHE LEISTUNG (SPRACHE UND LITERATUR ZUSAMMEN)</i> 50 Punkte</p>	

INHALT

Erreichbare Punktzahl: 25 Punkte

Leistungsbereich: 25-20 Punkte

Der Prüfling beweist - seiner These entsprechend - durch selbstständiges Vortragen seiner Gedanken, Zusammenhänge, Behauptungen, dass er das Thema seiner These versteht und sich darin gut auskennt. Er formuliert seine, von der These geforderte, wertende Meinung. Er verwendet seine sprachlichen und literarischen Kenntnisse überzeugend, untermauert seine Ausführungen mit relevanten Beispielen. Die Lösung der Aufgabe ist in allen wesentlichen Elementen überzeugend.

Leistungsbereich: 19-10 Punkte

Die Ausführung der These ist im Wesentlichen selbstständig, die wichtigsten Aussagen treffen zu. Der Prüfling strebt nach einer Systematisierung, aber manche inhaltliche Elemente sind unsicher bzw. mangelhaft. Der Prüfling bringt in seiner Antwort seine Meinung zum Thema zum Ausdruck, es kommen aber Oberflächlichkeiten, übertriebene Verallgemeinerungen und irrelevante Inhalte vor.

Leistungsbereich: 9-0 Punkte

Der Prüfling kennt das Thema seiner These nicht zufriedenstellend, verfügt jedoch über ein fragmentarisches Wissen, was die Zusammenhänge, Werke und Begriffe betrifft. Zur Ausführung benötigt er die Hilfe des Lehrers.

VORTRAGSWEISE

Erreichbare Punktzahl: 25 Punkte

Leistungsbereich: 25-20 Punkte

Der Vortrag verläuft selbstständig, er ist fließend und verständlich. Der Gedankengang ist geordnet, übersichtlich. Die Struktur der Ausführung und Argumentation ist überzeugend; der Prüfling meidet überflüssige Elemente und Ausschweifungen. Der Gebrauch der fachlichen Termini ist klar, genau; sein Wortschatz differenziert; im Ganzen entspricht die Antwort dem sprachlichen und stilistischen Register des Themas und der Prüfungssituation.

Leistungsbereich: 19-10 Punkte

Die Ausführung der These, die Systematisierung des Inhalts und der Gedankengang sind im Allgemeinen übersichtlich. Die Vortragsweise ist an manchen Stellen stockend, umständlich. Der Gebrauch der fachlichen Termini und der Wortschatz entsprechen dem Thema, es kommen nur einige kleinere sprachliche, stilistische und syntaktische Fehler vor.

Leistungsbereich: 9-0 Punkte

Der Gedankengang des Vortrags ist nur in geringem Maße oder nicht nachvollziehbar. Die Antwort ist nicht fließend, die Argumentation unsicher, kaum akzeptierbar. Der sprachliche und stilistische Ausdruck ist anspruchslos (z.B. unsicherer Satzbau, bescheidener Wortschatz).